

BILBOKO EUSKALDUNEN AFARIAK

MEMORIA

1984 Urria 6/1985 Maiatza 4

Xabier Gereño

I. HELBURUAK

Irakaskintzaren munduan euskarak aurrerapen handiak egin ditu, bai erabiltzen diren sistimetan eta bai ikaslegoaren kopuruan.

Lehenago ikastolak eta gero alfabetatze kanpainak. Geroago euskaltegiak eta ondoren euskararen irakaskuntza maila guztietako eskola eta ikastetxeetan.

Alor horretan, irakaskuntzarenean, euskara aurrera doa.

Baina, nahikoa ote da hori Euskal Herria euskalduntzeko?

Ez. Hori lehen urratsa da. Beharrezkoa. Ezinbestekoa. Hortik euskaldun berriak sortzen dira, baina gero euskara hori erabili egin behar da.

Bilbo-n, adibidez, euskaldunen kopurua asko hazi da azken urteotan, baina kalean, dendetan, bulegoetan, ez da lehen baino euskara gehiagorik entzuten. Euskarak ez du presentziarik kalean.

Euskara kalera ateratzen laguntzeko sortu ziren **BILBOKO EUSKALDUNEN AFARI** hauek.

Hilero behin, afari hauetan, Bilboko euskaldunek biltzeko aukera bat daukate. Elkar ezagutzeko eta euskara praktikatzeko. Eta aukera hau, bereziki, mesedegarria zaie euskaldun berriei.

Baina **BILBOKO EUSKALDUNEN AFARIEN** lana ez da horretara mugatu behar, jantoki batean hilean behin euskaraz egitera. Zabalagora jo nahi genuke. Eta horregatik, afariatatik aparte, kanpora begira, beste ekintza mota biri ekin diegu. Alde batetik, milaka tira pegatu ditugu Bilboko kaleetan euskararen erabileraren alde, eta bestetik, gure hiriko denda, bulego eta erakunde publikoei bititak egiten ari gaitzakie beraien enplegatu euskaldunak identifikatzeko, bezero euskaldunek jakin dezaten nortzurekin mintzatu daitezkeen lasai euskaraz.

Ondorengo kapituluetan zehaztuko ditugu zabalago zeregin hauek.

II. AFARIAK

Orain arte zortzi egin dira, honela:

1. 1984 Urria 6, Iruña Kafetegian. Afalostean, mahaikideen arteko debatea eduki genuen, Bilbon euskara kalera nola atera eztabaidatzeko.

2. 1984 Azaroa 10, Anboto restaurantean. Afalosteko ekintza bezala, aurreko hileko eztabaidaren jarraipena erabili genuen, gai bera aztertuz.

3. 1984 Abendua 1, Albia restaurantean. Afalosteko ekintza, Algortako Bertsolari Eskola-ko partaideen jardunaldia.

4. 1985 Urtarrila 12, Albia-n. Elurte handia zegoenez, akordeolari bat eraman genuen jendea berotzeko, Manolo Legina.

5. 1985 Otsaila 2, Albia-n. Afalosteko ekintza; mahai ingurua. Gaia: "Israel": hizkuntzak, kulturak eta bizimodua. Hizlariak: Ricardo Badiola, Xabier Kintana eta Imanol Unzurrunzaga.

6. 1985 Martxo 2, Albia-n. Afalostean, Pello Telleria-ren hitzaldia "Quechua" hizkuntzari buruz. Gero, Mungiako Bertsolari Eskola-ko partaideen ekitaldia.

7. 1985 Apirila 13, Albia-n. Afalostean: Rafa Salzedo-ren hitzaldia Txekoeslovakia-ri buruz. Gero, bertsolariak: Basilio Pujana eta Faustino Etxebarria, beterruak.

8. 1985 Maiatza 4, Albia-n. Afalostean: Joxe Borja-ren hitzaldia Austria-Hungria Inperioari buruz. Gero, Durangaldeko Bertsolari Eskola-ko partaideen kanaldia.

Afari guzti hauen berezitasunak hauek izan dira:

a) Gaueko 9etan hasi eta ordu bata aldera amaitu. Afalosteko ekitaldia hamarrak eta erdietan hasten da.

b) Prezioa beti mantendu da 800 pezetat. Hamarrak eta erdietan jantokiko atak zabalitzen dira afaltzera etorri ez direnentzat, jendeari aukera zabalago bat emateagatik.

c) Edozein adinetako jendea, edozein ideologitakoa eta edozein kultur mailatako jendea etortzen da. Zorionez, orain arte behintzat, ez da mahaikideen artean inolako eztabaida latzik sortu. Giroa oso atsegina izan da.

d) Jendea bildu ahal izateko, publizitatea honela egiten da:

a) Hirurehun bat karta, postaz bidaliak.

b) Mila programa, Bizkaiko Aurrezki Kutxak dohan fotokopiatuak, etxeetako buzoietan eta kotxeen parabisetan jarriak.

c) Hirurehun mural, Bizkaiko Aurrezki Kutxak dohan eginak. Mural hauek ormetan jartzeagatik ordaindu egiten da.

d) Euskaltegiak, Hizkuntz Eskola, Unibertsitateak, etab. bisitatu, muralak eta programak eramanez.

e) Ajentziak, egunkariak, irrtiak, telebista, etab., mugitu erazi.

III. KALEAN

Afarietatik kanpo, hau egin dugu:

Bizkaiko Aurrezki Kutxak 6.000 tira egin dizkigu, guk emandako testu hauekin:

BILBOKO KALEETAN EUSKARAZ

DENDETAN EROSKETAK EUSKARAZ

TABERNETAN ESKARIAK EUSKARAZ

BULEGOETAN GESTIOAK EUSKARAZ ZERGEN DEKLARAZIOAK EUSKARAZ

Tira hauek Bilboko kaleetan pegatu ditugu, bereziki argi faroletan. Bilbo osorako nahikoa ez zenez, Deustu eta Abando auzategiak aukeratu genituen, haietan euskaldunen kopurua handia delako. Euriaren ondorioz busti eta pegamendua galtzen delako, edo apurtzen dituztelako, hutsuneak sortzen direnean berriro ere betetzen ditugu. Lan hau ordaindu egiten da.

Bisita batzu ere egin ditugu, enpresa eta bulego handitan, enplegatu euskaldunak behar bezala identifikaturik egon daitezen, bezeroak haietara joan eta lasaiki euskaraz norekin mintzatu daitezkeen jakin dezaten.

Hauek izan dira bisitatu ditugunak:

Camara de Comercio (Gorordo jaunarekin).

El Corte Inglés, S. A. (Mochales jaunarekin).

Casco Viejo (Jon Aldaiturriaga-rekin).

Banco de Bilbao (Zuzendari errejionalarekin).

Banco de Vizcaya

Caja de Ahorros Municipal de Bilbao.

Caja Laboral Popular.

etab.

Denen artean, euskararen aldeko lanean, Bizkaiko Aurrezki Kutxa izan da hoberena. Plan bat eratu du, oso ona, bere enplegatuak euskalduntzeko. Besteek ondo hartu gaituzte, baina astiroago doaz.

IV. DATU EKONOMIKOAK

Orain arte erabili dugun dirua Bizkaiko Foru Aldundiak emandakoa izan da: 300.000 pezeta.

Diru horren zati bat erabili dugu afalosteko ekintzetan eta afarietarako publizitatean: muralak pegatu, programak postaz bidali, hizlarien eta bertsolarien afariak ordaindu, hizlarietarako opariak egin eta bertsolariei dirua ordaindu, etab.

Beste zati bat, euskararen aldeko tirak kaleetan pegatzen erabili dugu: lana ordaindu, pegatzeko materialea erosi.

Kontu korrante bat zabaldua daukagu Bilboko Euskaldunen Afarien izenean. Han sartu genuen 300.000 pezetatako diru laguntza, eta taloiez egiten ditugu ordainketak. Ordainketen konprobanteak numeraturik gordetzen ditugu.

Gure egoera ekonomikoa gaur hau da:

Zortzi afarien gastuak	159.447	pezeta
Tirak kalean pegatzea	102.500	pezeta
GUZTIRA	261.947	pezeta
Diputazioaren laguntza	300.000	pezeta
Banku Gipuzkoano-n daukaguna	38.053	pezeta

Gure asmoa afari hauekin aurrera jarraitzea da, baita kalera begira egindako ekintzekin.

Dirua ondo begiratzen ahalegindu gara, asko ez zegoenez. Horregatik ez ditugu ekarri urruneko pertsonaia distiragarriak, garestiegia zelako hori gure ekonomia eskasarentzat. Ba dakigu pertsonaia horiek ekartzea mesedegarria izango litzatekeela afarientzat, jende gehiago hurbilduko litzatekeelako. Baina hori eta guzti ere, nahiko dexente joan da gauza. Mahaikideen kopurua, ehun/berrehun, zifra horien bitartean ibili da.

Tirak pegatzen ere auzategi bakar bi aukeratu behar izan ditugu, gehiagorako ez zegoelako dirurik. Pentsatu izan dugu hobe zela bi auzategi ondo landu, han hemenka anarkikoki ibili beharrean.

Orain, dirua amaitzear dagoenez eta, beraz, Bizkaiko Foru Aldundiarengana berriro joateko momentua heldu denez, Memoria hau prestatu dugu, orain arte egin dugunaren kontuak emateko.